X kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

Komisja Obrony Narodowej

■ **Podkomisji stałej do spraw budżetu i finansów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (nr 3)**

z dnia 15 października 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Obrony Narodowej

– podkomisji stałej do spraw budżetu i finansów Sił Zbrojnych RP (nr 3)

15 października 2024 r.

Podkomisja stała do spraw budżetu i finansów Sił Zbrojnych RP, obradująca pod przewodnictwem posła **Witolda Zembaczyńskiego (KO)**, przewodniczącego podkomisji, omówiła:

– rządowy projekt ustawy budżetowej na rok 2025 (druk nr 687) w zakresie:
1) części budżetowej 29 – Obrona narodowa:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
c) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8;
2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 20, 24, 31, 59 i 62;
3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 752 – Obrona narodowa:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) dotacje celowe z zał. nr 8;
4) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów z zał. nr 7;
5) dotacji podmiotowych z zał. nr 9;
6) planu finansowego agencji wykonawczej z zał. nr 11 – Agencji Mienia Wojskowego;
7) planu finansowego instytucji gospodarki budżetowej z zał. nr 12 – Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.

W posiedzeniu udział wzięli: **gen. bryg**. **Sławomir Kozicki** dyrektor Departamentu Budżetowego Ministerstwa Obrony Narodowej wraz ze współpracownikami, **Mirosław Stasiak** zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów, **gen. bryg**. **Krzysztof Zielski** szef Zarządu Planowania Rzeczowego P-8 Sztabu Generalnego Wojska Polskiego wraz ze współpracownikiem, **gen. bryg. Dariusz Mendrala** dyrektor Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, **Marcin Horyń** prezes Agencji Mienia Wojskowego wraz ze współpracownikiem, **płk Mariusz Bednarz** szef Oddziału Wsparcia, Analiz i Sprawozdawczości w Agencji Uzbrojenia oraz **Janusz Ludwisiak** p.o. wicedyrektor Departamentu Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Strzępek**, **Jacek Zientarski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Witold Zembaczyński (KO):

Dobry wieczór. Witam bardzo serdecznie. Otwieram trzecie posiedzenie podkomisji stałej do spraw budżetu i finansów Sił Zbrojnych RP.

Stwierdzam kworum.

Tematem dzisiejszego posiedzenia podkomisji jest omówienie rządowego projektu ustawy budżetowej na 2025 r. z druku nr 687 w zakresie działania Komisji Obrony Narodowej.

Witam gości przybyłych na dzisiejsze posiedzenie: pana generała brygady Sławomira Kozickiego, dyrektora Departamentu Budżetowego MON; pana generała brygady Krzysztofa Zielskiego, szefa Zarządu Planowania Rzeczowego P-8 Sztabu Generalnego Wojska Polskiego; generała brygady Dariusza Mendralę, dyrektora Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego; pana Marcina Horynia, prezesa Agencji Mienia Wojskowego; panią Emilię Kalinę, dyrektora Departamentu Finansowego Agencji Mienia Wojskowego; pana pułkownika Dariusza Milczarka, zastępcę dyrektora Departamentu Budżetowego MON; pana pułkownika Krzysztofa Muchę, naczelnika Wydziału Planowania Finansowego w Departamencie Budżetowym MON; pana pułkownika Mariusza Bednarza, szefa Oddziału Wsparcia, Analiz i Sprawozdawczości w Agencji Uzbrojenia; pana pułkownika Dariusza Owczarka, szefa Działu Planowania Finansowego w Zarządzie Planowania Rzeczowego P-8 Sztabu Generalnego Wojska Polskiego; pana Janusza Ludwisiaka pełniącego obowiązki wicedyrektora Departamentu Obrony Narodowej w Najwyższej Izbie Kontroli; oraz pana Mirosława Stasiaka zastępcę dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej.

Pan generał Kozicki został upoważniony przez pana premiera do prezentowania informacji MON podczas posiedzenia podkomisji. Upoważnienie w załączeniu, więc proszę uprzejmie pana generała o przedstawienie syntetycznej informacji w sprawie projektu budżetu MON na 2025 r.

Dyrektor Departamentu Budżetowego Ministerstwa Obrony Narodowej gen. bryg. Sławomir Kozicki:

Panie przewodniczący, panowie posłowie, szanowni państwo, na podstawie stosownego upoważnienia przypadł mi dzisiaj zaszczyt zaprezentowania wysokiej podkomisji podstawowych informacji dotyczących opracowanego projektu budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej.

W projekcie ustawy budżetowej na 2025 r. zaplanowano wydatki na obronę narodową w wysokości 124 300 000 tys. zł, w tym 4 800 000 tys. zł na sfinansowanie zadań określonych w uchwale nr 89 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego wyposażenia sił zbrojnych w czołgi i zapewnienia warunków jego realizacji. Stanowi to 3,1% planowanego PKB na 2025 r., co jest zgodne z mechanizmem ustalania wydatków obronnych określonych w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

Dokonując prostego porównania do roku ubiegłego, można stwierdzić, że wydatki w 2025 r. są wyższe o kwotę 6 200 000 tys. zł, tj. o 5,2%. Te wydatki zostaną przeznaczone w głównej mierze na finansowanie wzrostu liczebności sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, szkolenie wojsk, proces modernizacji technicznej sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz na realizację przyjętych zobowiązań sojuszniczych.

Zaprojektowane przez resort zadania rzeczowe na 2025 r. zostały ukierunkowane na realizację priorytetowych celów projektu: na zwiększenie liczebności sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej o 22 537 żołnierzy i 200 funkcjonariuszy, rozwój systemu wsparcia dowodzenia obrony powietrznej i przeciwrakietowej, zapewnienie naczelnym organom kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi efektywnego wsparcia teleinformatycznego na poziomie strategicznym i operacyjnym, rozbudowę infrastruktury odpowiednio do zwiększonych stanów osobowych oraz wzmocnionej obecności wojsk sojuszniczych w Polsce, podniesienie efektywności procesu rekrutacji i naboru do służby wojskowej oraz na realizację procesu szkolenia, w tym w szczególności w ramach krajowych i międzynarodowych ćwiczeń i treningów.

Priorytetowe znaczenie dla finansowania w roku następnym będzie miało również wzmocnienie bezpieczeństwa oraz pozycji Polski na arenie międzynarodowej, kształtowanie świadomości obronnej młodzieży szkół ponadpodstawowych i wyższych uczelni, utrzymywanie zdolności do realizacji zadań obronnych przez organy administracji publicznej i przedsiębiorców.

Zaplanowane na 2025 r. wydatki na uposażenia pozwolą na utrzymanie z budżetu MON 150 tys. żołnierzy zawodowych, 44 tys. żołnierzy terytorialnej służby wojskowej, 35 tys. żołnierzy dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej, 3521 funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego oraz 57 143 pracowników wojska.

Należy podkreślić, że struktura osobowa sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej dostosowana jest nie tylko do realizacji zadań w czasie pokoju, ale wynika również z potrzeb realizacji zadań po mobilizacyjnym rozwinięciu jednostek wojskowych. W ramach budżetu MON uwzględniono również wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej poprzez podwyższenie o 5% kwot bazowych i funduszu wynagrodzeń zarówno w odniesieniu do żołnierzy zawodowych, jak i żołnierzy niebędących żołnierzami zawodowymi, funkcjonariuszy oraz pracowników cywilnych wojska, waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych oraz wypłatę trzynastej i czternastej emerytury dla ok. 158 800 świadczeniobiorców.

Wydatki majątkowe o charakterze obronnym we wszystkich częściach budżetu państwa wyniosą 51 800 000 tys. zł. Natomiast ich udział w wydatkach obronnych wyniesie 51,7%, przy minimalnym poziomie 20% wymaganym postanowieniami ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny. Wydatki w obszarze centralnych planów rzeczowych zaplanowano łącznie na kwotę 59 800 000 tys. zł. Będą one wyższe niż w 2024 r. o 10 900 000 tys. zł.

W ramach tych wydatków zaplanowano: w planie modernizacji technicznej – 45 900 000 tys. zł, w planie inwestycji budowlanych – 7 500 000 tys. zł, a w planie zakupu środków materiałowych – 6 400 000 tys. zł. Planowane kierunki rozwoju zdolności obronnych koncentrują się na podniesieniu efektywności systemu obronnego państwa poprzez rozwijanie zasadniczych systemów uzbrojenia wraz z niezbędną infrastrukturą i prowadzą do utrzymania i rozwoju potencjału bojowego poprzez wzmocnienie jednostek dyslokowanych we wschodniej i północnej części kraju oraz poszczególnych zdolności operacyjnych sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto w ramach procesu modernizacji sił zbrojnych zakłada się kontynuowanie przedsięwzięć zmierzających do unowocześnienia i dostosowania sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do standardów NATO oraz rozwijanie zdolności wojsk do prowadzenia sojuszniczych operacji obronnych.

Reasumując, wydatki obronne zaplanowane w kwocie 124 300 000 tys. zł zabezpieczają realizację głównych celów i priorytetowych zadań stojących przed siłami zbrojnymi i umożliwiają rozwój sił zbrojnych, poprawę jakości szkolenia, odtworzenie sprawności sprzętu i uzbrojenia wojskowego, a także systematyczną poprawę wartości użytkowanej infrastruktury wojskowej, m.in. dla potrzeb rozlokowania sojuszniczych sił wzmocnienia.

Wysoka podkomisjo, uprzejmie proszę o pozytywne rozpatrzenie projektu ustawy budżetowej w częściach dotyczących Ministerstwa Obrony Narodowej oraz innych resortów realizujących wydatki obronne. Panie przewodniczący, dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Witold Zembaczyński (KO):

Szanowny panie generale, uprzejmie dziękuję za syntetyczne przedstawienie tych informacji wysokiej podkomisji. Teraz przeprowadzimy dyskusję i przystąpimy do pracy nad projektem opinii Komisji Obrony Narodowej dla Komisji Finansów Publicznych w powyższej sprawie.

Proszę również o ewentualny komentarz przedstawiciela Ministerstwa Finansów, jeżeli miałby takie życzenie.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów Mirosław Stasiak:

Nie, dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Zembaczyński (KO):

Dziękuję uprzejmie.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów – pan przewodniczący Grzyb lub inne osoby – życzy sobie zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę.

Tak, bardzo proszę. Pan przewodniczący Andrzej Grzyb.

Poseł Andrzej Grzyb (PSL-TD):

Dziękuję bardzo.

Przede wszystkim dziękuję za to, że dzisiejsze posiedzenie podkomisji odbywa się akurat w przeddzień posiedzenia Komisji Obrony Narodowej. To stanowisko będzie ważne dla plenarnego posiedzenia Komisji Obrony Narodowej, która ma zaopiniować ten projekt dla komisji budżetu i finansów polskiego Sejmu. Chciałbym zwrócić uwagę na kilka spraw, które wydają mi się ważne.

Po pierwsze, to jest najwyższy budżet w historii na obronę narodową. To jest coś, co jest sprawą bez precedensu. Łącznie z Funduszem Wsparcia Sił Zbrojnych to będzie łącznie 4,7%, więc to akurat bardzo dobrze egzemplifikuje to, że państwo – obecny rząd – chce potwierdzić poziomem finansowania bieżące utrzymanie sił zbrojnych, zwiększenie ich liczebności, jak również finansowanie całego wysiłku modernizacyjnego. Oczywiście, ten wielki wysiłek modernizacyjny ma też swoje uzasadnienie. Wiemy, że część jest finansowana wprost z budżetu. W tym jest również 14 000 000 tys. zł, które będą przekazane Funduszowi Wsparcia Sił Zbrojnych.

Natomiast uważam, że ważnym faktem jest to, że sam fundusz, który został zatwierdzony przez Komisję Obrony Narodowej, uzyskał jednomyślne poparcie całej Komisji jeszcze zanim rozpatrywaliśmy budżet. Fundusz wiąże się z pewną niepewnością, ponieważ część środków pochodzi z instrumentów finansowych, które trzeba pozyskać na rynku. Oczywiście, one muszą być pozyskane zgodnie z zasadą wybrania najlepszej oferty. Pozwalają także na elastyczność finansowania. W moim przekonaniu powinniśmy poważnie porozmawiać o tym, czy akurat ta część funduszy w budżecie, która jest przeznaczona na zakupy czy na cele, które moglibyśmy określić jako związane z istotną zmianą funkcjonowania sił zbrojnych, nie powinna w przyszłości stanowić w niewykorzystanej części tzw. wydatków niewygasających. Zawsze ścigamy się z czasem. Czasami problematyczną sprawą jest wywiązanie się dostawców z realizacji określonej kategorii wyposażenia sił zbrojnych. To jest trudne.

Wiem, że państwo wielokrotnie się nad tym tematem poważnie zastanawiali w Agencji Uzbrojenia. Natomiast sama Agencja Uzbrojenia i samo Ministerstwo Obrony Narodowej tego nie rozwiążą, jeżeli nie damy temu pewnego impulsu. Podnoszę tę sprawę jako ważną z punktu widzenia efektywnego wykorzystania tych funduszy, żeby nie było później takiego niemiłego zaskoczenia – a to może się zdarzyć – że planujemy wydanie 4,7%, a w finale okaże się, że jednak wynik jest inny od tego, co planujemy. Prawda? Zdaję sobie sprawę z tego, że minister finansów nie jest entuzjastą wprowadzania tutaj akurat takiego odstępstwa. Ale wydaje się, że tam, gdzie są wydatki o charakterze zakupów, to miałoby uzasadnienie.

Oczywiście, tego pewnie nie da się zrobić w obecnym budżecie. W moim przekonaniu rozpoczęcie takiego myślenia byłoby pewnie w najwyższej mierze ważne. Rozumiem, że to jest trochę rozedrgane, że tak powiem. Wydatki państwowe były umieszczone w PFR i w innych źródłach, które w chwili obecnej kosztują nas prawie 63 000 000 tys. zł. Mam nadzieję, że Ministerstwo Finansów to potwierdzi. Czy tak? Obsługa zadłużenia PFR i innych elementów będzie nas kosztowała 63 000 000 tys. zł w bieżącym roku. Akurat to nie sprzyja postulatowi, o którym mówię. Ale w moim przekonaniu, jeżeli chcemy efektywnie przeprowadzić proces modernizacji, powinniśmy o tym porozmawiać.

Trzecim elementem, na który chciałbym zwrócić uwagę, jest kwestia świadczeń emerytalno-rentowych, które są świadczeniami budżetowymi. One stanowią istotny, poważny wydatek. W budżecie na rok bieżący już zostały podniesione wynagrodzenia. To też zostało zauważone. Natomiast prawie 159 tys. świadczeniobiorców podnosi ten fakt, że wśród nich jest tzw. wojskowy stary portfel. To są zarówno indywidualne wystąpienia, które są do nas kierowane, jak również wystąpienia organizacji, do których jako członkowie należą byli wojskowi, oficerowie i podoficerowie. Oni akurat podnoszą tę kwestię.

Nie wiem, być może mam takie szczęście, że trafiają do mnie, ale nie sądzę, bo kiedy rozmawiam z kolegami i koleżankami – z innymi posłami – to słyszę, że tam również trafia postulat dotyczący uwzględnienia tego faktu, że istnieją diametralne różnice pomiędzy tymi, którzy wcześniej odchodzili na emeryturę z takiego samego stanowiska i przy tym samym stopniu wojskowym. Ich świadczenie diametralnie różni się od świadczeń odcho-

dzących obecnie. To jest zrozumiałe. Wzrastają wynagrodzenia, więc również powstają te różnice. Myślę, że tę uwagę też powinniśmy mieć na względzie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Witold Zembaczyński (KO):

Bardzo dziękuję szanownemu panu przewodniczącemu.

Nadmienię jeszcze, że informację o projekcie budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej na 2025 r. otrzymali wszyscy posłowie członkowie Komisji. W związku z powyższym uprzejmie informuję państwa posłów, że wspólnie z przedstawicielami Departamentu Budżetowego Ministerstwa Obrony Narodowej przygotowałem projekt opinii naszej podkomisji dla Komisji Obrony Narodowej. Komisja będzie się zajmować tą opinią w dniu jutrzejszym, na jutrzejszym posiedzeniu.

Teraz przeczytam najważniejsze założenia proponowanej opinii. Otóż: „Podkomisja pozytywnie ocenia strukturę budżetu MON. Zaplanowane w projekcie budżetu MON wydatki pozwalają na realizację zasadniczych celów, tj. na zwiększenie liczebności sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz rozwój systemu wsparcia dowodzenia obrony powietrznej i przeciwrakietowej. Jest również zapewnienie naczelnym organom kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi efektywnego wsparcia teleinformatycznego na poziomie strategicznym i operacyjnym, jak również rozbudowa infrastruktury odpowiednio do zwiększonych stanów osobowych sił zbrojnych Rzeczypospolitej oraz wzmocnionej obecności wojsk sojuszniczych w Polsce.

Odnajdujemy tu również podniesienie efektywności procesu rekrutacji i naboru do służby wojskowej, jak i realizację procesu szkolenia sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności w ramach krajowych oraz międzynarodowych ćwiczeń i treningów”.

Reasumując zadam pytanie, czy jest sprzeciw wobec propozycji przyjęcia opinii podkomisji dla Komisji Obrony Narodowej? Tak, bardzo proszę. Pani poseł Wojciechowska.

Poseł Anna Wojciechowska (KO):

Bardzo przepraszam, panie przewodniczący, ale chciałabym jeszcze zabrać głos odnośnie do budżetu, dlatego że tego nie znalazłam. Być może to przeoczyłam.

Chodzi mi o medycynę i o szpitale wojskowe. Nie wiem, w której to kategorii. Gdzie to by się ewentualnie znalazło? Ale to jest bardzo ważne, szczególnie w obecnej sytuacji. U nas, na ścianie wschodniej mamy szpital wojskowy w Ełku, jak również szpitale, które świadczą usługi dla wojsk. Tam trzeba wesprzeć wyposażenie. Zwracają się do mnie z taką prośbą lekarze, którzy mają doskonałe plany. Przy okazji chcieliby zrobić również badania. Tym samym zgłaszają pełną gotowość do niesienia pomocy w razie jakichś ćwiczeń na ścianie wschodniej, biorąc pod uwagę Orzysz i inne miejscowości czy przesmyk suwalski.

Nie wiem. Może państwo mi wskażą, w którym to jest miejscu, bo ja nie znalazłam takiego punktu. Oczywiście znalazłam zakup, staże i specjalizacje medyczne czy chociażby działalność badawczo-rozwojową, a także zakup środków. Ale nie znalazłam dokładnie tego.

Przewodniczący poseł Witold Zembaczyński (KO):

Bardzo dziękuję, pani poseł, za to pytanie.

Zwracam się do pana generała brygady Sławomira Kozickiego, dyrektora Departamentu Budżetowego Ministerstwa Obrony Narodowej, z uprzejmą prośbą o udzielenie odpowiedzi.

Dyrektor departamentu MON gen. bryg. Sławomir Kozicki:

Panie przewodniczący, pani poseł, to jest ujęte w budżecie w dziale 851 – Ochrona, w rozdziale 85195 – Pozostała działalność. Zaprojektowana kwota to ok. 286 000 tys. zł. Mamy na myśli wydatki o charakterze inwestycyjnym. Jest to zarówno dofinansowanie specjalistycznego sprzętu medycznego, jak i dotacje na dofinansowanie infrastruktury dla szpitali wojskowych.

Przewodniczący poseł Witold Zembaczyński (KO):

Szanowna pani poseł, bardzo prosimy o włączenie mikrofonu. Udzielam pani głosu.

Poseł Anna Wojciechowska (KO):

Bardzo przepraszam.

Panie ministrze, czy mają już państwo konkretne plany dla konkretnych jednostek medycznych?

Dyrektor departamentu MON gen. bryg. Sławomir Kozicki:

Pani poseł, to jest ujęte w dokumentach niejawnych, w których sprecyzowany jest konkretnie zakres rzeczowy, jak również konkretny podmiot, któremu jest udzielana dotacja.

Poseł Anna Wojciechowska (KO):

To ja z panem jeszcze później porozmawiam. Może już po zakończeniu posiedzenia poproszę o głębsze informacje. Dziękuję bardzo. Wobec tego nie wnoszę żadnych zastrzeżeń.

Przewodniczący poseł Witold Zembaczyński (KO):

Dziękuję.

Zamykając dyskusję, ponowię pytanie. Czy jest sprzeciw wobec propozycji przyjęcia opinii podkomisji dla Komisji Obrony Narodowej? Nie widzę.

Jeśli nie ma sprzeciwu, stwierdzam, że podkomisja przyjęła projekt opinii Komisji Obrony Narodowej dla Komisji Finansów Publicznych w sprawie budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej na 2025 r.

Uprzejmie dziękuję wszystkim przybyłym gościom za stawiennictwo oraz za udział w dyskusji.

Życzę miłego wieczoru. Bardzo dziękuję.